

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej

W dzisiejszych czasach, w przeciwieństwie do epoki monarchii stanowej, nie ma w polskim społeczeństwie uprzywilejowanych grup ludności. Wszyscy obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, niezależnie od swojego pochodzenia czy majątku, są równi wobec prawa. Mówi o tym jeden z punktów polskiej konstytucji: *Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.* Mają również identyczne obowiązki, takie jak przestrzeganie prawa czy płacenie podatków. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 roku to zbiór najważniejszych praw obowiązujących w naszym państwie.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
została uchwalona za prezydentury
Aleksandra Kwaśniewskiego.

? Co znaczy, że obywatele Polski są równi wobec prawa?

PODSUMOWANIE TEMATU

TO JUŻ WIEM

1. W monarchii patrymonialnej władca sprawuje nieograniczoną władzę, a państwo jest uważane za jego prywatną własność. W monarchii stanowej z kolei władza monarchy była ograniczona poprzez prawa przysługujące stanom społecznym, w Polsce – głównie szlachcie i duchowieństwu.
2. W XIV i XV wieku rycerstwo przekształciło się w szlachtę. Rycerze stali się posiadaczami ziemskimi, których głównym źródłem dochodów nie były już wyprawy wojenne, lecz uprawa ziemi i sprzedaż jej płodów.
3. Królowie Polski, by zyskać poparcie szlachty, nadawali jej przywileje. Dzięki nim szlachta zdobyła duże uprawnienia, których nie mieli przedstawiciele mieszczaństwa i chłopstwa. Szlachcice byli zwolnieni z większości podatków. Ludność zamieszkująca majątki szlachty podlegała ich władzy, a nie władzy króla. Szlachta miała także duży wpływ na rządy w państwie, gdyż król nie mógł bez jej zgody ustanawiać nowych praw.

SPRAWDŹ SIĘ

1. Porównaj uprawnienia przysługujące władcy sprawującemu rządy w monarchii patrymonialnej i stanowej.
2. Wyjaśnij, dlaczego w XIV i XV wieku rycerstwo zaczęło poświęcać się zarządzaniu majątkami ziemskimi.
3. Omów jeden z przywilejów szlacheckich nadanych przez polskiego władcę. Wymień korzyści, jakie przyniósł on królowi i szlachcie.
- ★ 4. Wytłumacz, jak nadawanie szlachcie kolejnych przywilejów wpływało na pozycję króla w państwie.
5. **Miniprojekt**
Sformułujcie propozycje przywilejów, które moglibyście jako uczniowie uzyskać od władz szkoły. Podzielcie się na kilkusobowe zespoły. Każdy z nich przygotowuje dwie propozycje specjalnych praw, które moglibyście otrzymać. Zaprezentujcie na forum klasy wszystkie propozycje. Następnie spróbujcie określić, jak każdy z przywilejów wpłynąłby na funkcjonowanie Waszej klasy.